

Møtebok for Øyer fjellstyre

Møtedato: 26.05.2021

Sak nr: 42/21

Dokument: 21/32 - 3

Arkiv: F- 588

Søknad om fritidsfeste på seterhus. Fnr. 588

Saksdokumenter vedlagt møteinnkallingen:

Søknad datert 19.03.2021.

E-post datert 22.04.2021 med kopi av brev til Øyer kommune med kartvedlegg.

Bakgrunn:

Odd Arne Steinfinnsbø er eier av Viken søndre gnr. 80 bnr. 2. Til gardsbruket ligger seter på Sjøsetra med fnr. 588.

Eieren ønsker å dele opp garden slik at den ikke lenger vil være en landbrukseiendom. Jord og skog skal selges unna til naboer, et delvis bebygd areal med sagbruk og driftsbygning tenkes fradelt som næringsareal, og et areal med dyrka mark ønskes fradelt til boligformål. Eksisterende bebygd tun ønskes fradelt som spredt bolig eller bolig, ca 8 daa.

Under forutsetning av at dette går i orden søkes det om fritidsfeste på setra.

Vurdering:

Retten til allmenningsbruk ligger til den enkelte gård i ”bygd eller grend som frå gamal tid har hatt slik rett”, jfr fjellova § 2. Retten til allmenningsbruk omfatter rett til seter.

Viken Søndre gnr. 80 bnr. 2 har rett til allmenningsbruk i Øyer statsallmenning.

Betingelsen for å få fritidsfeste på seterhus er at gardsbruket opphører å eksistere, og mister sin rett til allmenningsbruk, jf. seterforskriftens § 16. Betingelsene for at et gardsbruk mister sin rett til allmenningsbruk går fram av fjellovas § 2 2. ledd:

Vert gardsdrifta nedlagd og jorda teken i bruk til føremål utanom jordbruksnæringa, fell retten bort. Det same gjeld om ein eigedom ved sal eller oreigning misser så mykje av jorda at den ikkje lenger er å rekna som ei jordbruksmessig eining, eller vert delt på ein slik måte at ingen av jordpartane etter delinga er å rekna som jordbruk.

I dette tilfellet er det bestemmelsene i 2. setning som kommer til anvendelse; - *Det same gjeld om ein eigedom ved sal eller oreigning misser så mykje av jorda at den ikkje lenger er å rekna som ei jordbruksmessig eining.*

Loven gir ingen eksakte svar på hvor mye av en eiendom som må selges unna før den «*ikkje lenger er å rekna som ei jordbruksmessig eining*». Tvister om dette skal avgjøres ved skjønn. Lov om bygdeallmenning gir noe mer detaljerte føringer, hvor det heter i § 2-1: *Med jordbrukseiendommer forstås eiendommer som etter dyrket areal, beliggenhet, bebyggelse og bruk har karakter av jordbruk.* Denne loven gjelder ikke statsallmenning, men siden det er allmenningsrettslige prinsipp som ligger til grunn, og samme problemstillinger, er det naturlig å merke seg lovteksten.

Dersom frasalget gjennomføres slik at fjellstyret ikke lenger betrakter bruket som en «*jordbruksmessig eining*», opphører Viken søndre å eksistere som gardsbruk med allmenningsrett. Betingelsene for å opprette festekontrakt på seterhusene er dermed til stede.

Når betingelsene er til stede, gir seterforskriften følgende alternativ (§ 16):

- a) at setra skal visast ut til eigedom i drift som treng seter, jf. § 6 og § 7, eller
- b) at den tidlegare seterbrukaren må søkje Statskog SF om feste av tomt for seterhusa til fritidsformål, eller
- c) at seterbrukaren fjernar husa om verken overføring eller oppretting av festekontrakt er aktuelt.

Fjellstyret er ikke kjent med at det er landbrukseiendommer i drift med bruksrett i Øyer statsallmenning som trenger seter, og som ikke har seter fra før.

Å etablere fritidsfester i seterområdene er ikke uten videre problemfritt. Fjellstyret har tidligere vedtatt at seterområdene bør forvaltes slik at de holdes intakt, og at seterene en gang i fremtiden skal kunne tas i bruk igjen. Viken søndre hadde opprinnelig seter på Brennlia (søre), men fikk en gang i perioden 1800-1880 seter på Sjøsetra. Nåværende eier har ikke brukt setra i landbrukssammenheng så lenge han har disponert denne, ca 20 år. Det er nok veldig lenge siden setra var brukt i tradisjonell forstand, og seterlykkja er gjengrodd og gjerder fjernet. Fra før er det to setre som er lagt ned på Sjøsetra, der det er opprettet fritidsfester på tre hus. Omsøkt seter ligger litt for seg selv, og en kan ikke se at det er noen spesielle utfordringer ved å opprette fritidsfeste. Søker ønsker å gjerde inn ca 2 daa rundt bebyggelsen. Til det er å si at det i tilfeller der Statskog ev. gir tillatelse til inngjerding, omfatter det normalt 1 daa. Hvorvidt husene skal forbli inngjerdet, bør bli gjenstand for en egen vurdering etter befarings.

Fjellstyret en viss tradisjon for å behandle slike saker i forkant av frasalg, under den klare forutsetning at frasalget blir gjennomført slik at fjellstyret ikke lenger betrakter bruket som en «jordbruksmessig eining». Fjellstyret kan også velge å utsette behandlingen av spørsmålet om setra til frasalget er gjennomført. I denne saken eksisterer gardsbruket på tidspunkt for søknad, og det er beskrevet flere forhold som må innvilges før Viken søndre etter *dyrket areal, beliggenhet, bebyggelse og bruk* ikke vil ha karakter av å være en jordbrukseiendom. Det er blant annet beskrevet et restareal med bebyggelse og bolig på 8 daa. Av NIBIOs gardskart er en del av dette markert som innmarksbeite.

Forslag til vedtak:

Fjellstyret ser i utgangspunktet ingen betenkeligheter med å tilrå overfor Statskog at det opprettes festekontrakt på seterhusene til fritidsformål, så lenge betingelsene for det foreligger. Fjellstyret utsetter imidlertid behandlingen av spørsmålet om setra, i påvente av nærmere opplysninger fra søker og kommunens behandling av delingssaken.

Behandling i fjellstyret:

Svein Løken ville ha vurdert sin habilitet da han er aktuell kjøper av ev. fradelt jord på Viken søndre. Løken ble enstemmig kjent inhabil, og forlot møtet under behandlingen av saken. Vara Geir Eggereide tiltrådte i behandlingen av saken.

Vedtak:

Enstemmig vedtatt som foreslått.

Utskrift av møteboka er sendt til:

Odd Arne Steinformbø
Statskog
Øyer kommune